

LEZERS SCHRIJVEN ONS

Van de Heer **Arthur De Decker** (Gent) ontvingen wij de volgende brief :
“In G.T. van juli 1988 schrijft M. Labyn in de reeks “Uit de Geschiedenis van de Gentse Bruggen” over de “Keizerpoortbruggen”, p. 183, “de benaming Keizerpoort komt waarschijnlijk van de naam van de eigenaar van de windmolen welke zich in de onmiddellijke nabijheid bevond.”

Deze veronderstelling berust m.i. op een historische vergissing.

In G.T. van 15-1-75 heeft M. Steels (p. 15 tot 26) reeds een gedetailleerde geschiedenis geschreven van de Keizerpoort, zonder daarin te zeggen van waar de naam Keizerpoort komt. Daarin staat echter wel dat reeds in de *veertiende eeuw* de beide benamingen (nl. Keizerpoort en St-Clapoort) gebruikt werden en hij voegt er aan toe “de bewering dat de benaming in verband zou staan met Keizer Karel is dus onjuist. Het is *pas in 1527* dat de drukker Pieter de Keyser de toelating bekwam om een deel van het gebouw van de Keizerpoort te gebruiken. Deze Pieter de Keyser was ook papierfabrikant en door akte van 2 oktober 1527 bekwam hij de toelating naast de Keizerpoort een watermolen te bouwen voor het vervaardigen van papier.

Het lijkt mij dus totaal uitgesloten dat een benaming die reeds in de 14e eeuw bestond (en in 1427 *Kyserpoerte* wordt genoemd) zou verband houden met een persoon of familienaam die pas in de 16e eeuw op de proppen komt.

Een meer aannemelijke uitleg lijkt mij deze van M. Gyseling in “Gent’s vroegste geschiedenis in de spiegel van zijn plaatsnamen” (1954) waarin op p. 53 staat : “KEIZERPOORT : ter Keyser porten 1381, gelegen op de weg naar het Keizerrijk. Meestal Sente Claren porte genoemd.” Ook de Commissie voor Monumenten die op 29-9-1939 een ontwerp van straatnaamwijzigingen, vergezeld van een verslag van de hand van Prof. Dr. P. De Keyser (!), voorlegde aan de gemeenteraad (wijziging doorgevoerd in 1942) gaf een dergelijke verklaring bij de naamgeving van Keizersvest (in vervanging van Brusselse laan, om de verwarring te voorkomen met de Brusselsepoortstraat). In dat verslag staat o.a. : “Men bouwde twee poorten, de eene de St-Lievenspoort (omdat zij leidde naar St-Lievens-Houthem, de vermaarde jaarlijksche bedevaartplaats der Gentenaars), *de andere de Keizerpoort omdat zij leidde naar het Keizerrijk. (Men weet dat de Schelde de grenslijn vormde tusschen het Duitsche Keizerrijk en het Fransche Koninkrijk tot in 1526).*

Vandaar de naam Keizersvest.”

Volgens dat verslag nam de benaming Keizerpoort de bovenhand op St-Clarenspoort op het einde van de 14e eeuw.

Voor de rest niets dan lof voor het onderzoekswerk van M. Labyn, waarvan

ik dankbaar gebruik maakte voor mijn bijdrage in het boek “Van Wei tot Wijk”, verschenen naar aanleiding van het 100-jarig bestaan van de Gentse Heirniswijk.

VRAAG EN ANTWOORD

De Heer **Eric Vergeylen** (Gent) is op zoek naar een copie van het “Plan van Gent van Johan Blaeu 1649” dat enkele jaren terug uitgegeven werd door A. De Visscher te Brussel. Kan iemand hem dit plan verkopen of laten weten waar het nog te bekomen is ?

De Heer **Jacques Cambier** (Destelbergen) die opzoekingen doet over het geslacht Vermeiren van Gent, ontving graag informatie betreffende de wijk “Buiten de Antwerpsche Poorte”. Hij is voornamelijk geïnteresseerd in plans en historiek van de periode rond 1800.

BIBLIOGRAFIE

In “Ghendtsche Tydinghen” 1985 - N° 5 - p. 306 kondigden wij de verschijning aan van het boek “Le Premier Régiment d’Artillerie pendant la Campagne des 18 jours”.

Aangezien het 1e Artillerieregiment tot in 1940 gekazerneerd was in Gent, waren veel artilleurs Gentenaars of mensen uit de Gentse regio. Bij de mobilisatie en het uitbreken van de oorlog werd het 1 A ontdebeld. Zo ontstond het 7 A dat uitsluitend bestond uit oud gedienden van het 1 A. Een klein deel van de anciens kwam terecht in de 1e Groep van het 22 A en de 1e Groep van het 32 A.

Na het verschijnen van bovenvermeld boek was er dus een groot deel oude artilleurs dat niet aan zijn trekken kwam. Daar is nu aan verholpen. Enkele maanden geleden verscheen het boek “La Campagne des 18 jours des 7 A, I/22 A et I/32 A.”

Het werd samengesteld door de auteur van het eerste boek, Luitenant-Kolonel BEM op rust Joseph Gelard. Hij is daarbij op dezelfde manier te werk gegaan, dat wil zeggen dat hij zich niet alleen gesteund heeft op de officiële documenten, maar vooral op de getuigenissen van deze die het

allemaal meegemaakt hebben, iets wat het geheel veel boeiender maakt dan de droge opsomming van feiten. Het is de grote verdienste van Kolonel Gelard dat hij enorm veel tijd besteed heeft om al deze gegevens te verzamelen, te ordenen, te controleren en een klare synthese te maken van de gebeurtenissen in Mei 1940. Daardoor werd nu weer een deeltje geschiedenis vastgelegd; zonder zijn werk zouden binnen enkele tientallen jaren vele kostbare gegevens definitief verloren gegaan zijn. Herinneren wij er aan dat het 7A een zeer belangrijke rol gespeeld heeft in de verwoede slag rond het afleidingskanaal van de Leie (Ursel).

Dit boek van meer dan 250 bladzijden, met foto's en kaarten is bijzonder interessant voor al degenen die vóór de oorlog hun dienst gedaan hebben bij het 1 A. Voor deze onder hen die in 1940 deel uitmaakten van het 7 A is het een onbetaalbaar document.

Spijtig genoeg bestaat het boek slechts in het Frans en een Nederlandse uitgave moet niet verwacht worden. Het lag aanvankelijk in de bedoeling, in geval van voldoende belangstelling, een Nederlandse vertaling uit te geven. Aangezien de belangstelling voor een dergelijke uitgave over het 1 A te gering was, moet daar dus niet op gerekend worden. Hoe komt het dat wij de geschiedenis van een Vlaams Regiment moeten lezen in een in het Frans opgesteld boek ? De uitleg is vrij eenvoudig : na de oorlog werd het Belgisch Leger gereorganiseerd, de regimenten werden afgeschaft en vervangen door bataljons. Resultaat : het Vlaams 1e Artillerieregiment werd het Waals 1e Artilleriebataljon, gekazerneerd in Bastogne.

Luitenant-Kolonel Gelard die bevelhebber was van dit Bataljon van 1981 tot 1984 had het op zich genomen de geschiedenis te schrijven van het 1 A gedurende de 18-daagse veldtocht.

Het boek kost 750 fr. (verzendingskosten inbegrepen) en kan besteld worden door dit bedrag over te schrijven op Rekening Nr. 068-0949250-35 van de "Fraternelle 1 A" - Bastogne.

H.C.